

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 263/09-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť V. F., B., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby L., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 92/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2009 doručená sťažnosť (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 24. júla 2009) V. F., B., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 92/2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 27. marca 2008 podal Okresnému súdu Trnava „*návrh na začatie konania vo veci ochrana osobnosti*“, ktorý bol z dôvodu miestnej príslušnosti postúpený 26. mája 2008 okresnému súdu. Dňa 2. apríla 2009 sťažovateľ adresoval predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá ju kvalifikovala ako dôvodnú vzhľadom na nečinnosť okresného súdu v období od 26. mája 2008 do 25. novembra 2008, a to z dôvodu „*vysokého nápadu vecí v oddelení vyššieho súdneho úradníka, zákonného sudcu ako aj nedostatočného personálneho obsadenia sudcov na civilnom úseku*“. Sťažovateľ 2. júla 2009 adresoval okresnému súdu ďalšiu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá bola rovnako predsedníčkou okresného súdu vyhodnotená ako dôvodná s poukázaním na obdobie nečinnosti od 23. februára 2009 do 10. júla 2009. V sťažnosti tiež sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že mu dosiaľ nebolo doručené uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2008, ktorým sťažovateľa vyzval na doplnenie a odstránenie nedostatkov podaného návrhu.

V postupe okresného súdu vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto navrhuje ústavnému súdu, aby vyslovil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 92/2008 okresný súd porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu vo veci konať a priznal mu primerané finančné zadosťučinenia v sume 1 000 €, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si už pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 92/2008.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 167/03). Posúdenie otázky, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03).

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry (I. ÚS 120/03, I. ÚS 66/04, II. ÚS 57/01) berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup

súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03).

Ústavný súd z predloženého spisového materiálu sp. zn. 7 C 92/2008 zistil tento priebeh a stav konania:

Dňa 27. marca 2008 podal sťažovateľ na Okresnom súde Trnava „*Žalobný návrh o ochrane osobnosti*“, požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu.

Dňa 26. mája 2008 bol návrh sťažovateľa postúpený okresnému súdu z dôvodu miestnej príslušnosti.

Dňa 8. októbra 2008 doručil sťažovateľ okresnému súdu vyplnené „*Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu v právnej veci*“.

Okresný súd uznesením z 25. novembra 2008 vyzval sťažovateľa na doplnenie a odstránenie nedostatkov podaného návrhu (zásielku sa sťažovateľovi nepodarilo doručiť, okresnému súdu bola vrátená 2. februára 2009 s oznámením o premiestnení sťažovateľa do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody).

Dňa 29. januára 2009 požiadal okresný súd kompetentný subjekt o oznámenie pobytu sťažovateľa, oznámenie bolo okresnému súdu doručené 3. februára 2009.

Dňa 30. marca 2009 okresný súd adresoval zásielku na adresu ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol oznámený 2. februára 2009, zásielka mu bola vrátená 3. apríla 2009 nedoručená s oznámením o opätovnom premiestnení sťažovateľa do iného ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Dňa 10. júla 2009 okresný súd opätovne pristúpil k doručeniu zásielky sťažovateľovi.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe zistených skutočností považovať postup okresného súdu za taký, ktorý by bolo možné najmä vzhľadom na celkovú dĺžku konania (jeden rok a štyri mesiace) kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle citovaného článku ústavy. V postupe okresného súdu je síce možné zistiť aj prietah v trvaní približne 5 mesiacov (obdobie od 26. mája 2008, keď bol okresnému súdu postúpený sťažovateľov návrh, do 25. novembra 2008, keď okresný súd prijal uznesenie, ktorým

sťažovateľa vyzval na doplnenie a odstránenie nedostatkov podania), išlo však doteraz o ojedinelý priesťah, ktorý bol následným začatím vykonávania úkonov zo strany okresného súdu, a to opakovanými pokusmi o doručenie zásielky sťažovateľovi – uznesenia z 25. novembra 2008, napravený. Na tomto mieste považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že zdĺhavé doručovanie tohto uznesenia nemožno pripísať na vrub okresnému súdu, keďže aktuálny pobyt sťažovateľa bol neustále menený, a z tohto dôvodu musel okresný súd doručovanie zásielky na aktuálnu adresu opakovať.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre uznal, že „nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov“ (IV. ÚS 203/03), pričom jednorazový priesťah v konaní súdu nesignalizuje bez ďalšieho možnosť zbytočných priesťahov v konaní.

Ústavný súd súčasne zobral do úvahy aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ktorý čiastočne prispel k predĺženiu konania.

Podanie neperfektného návrhu zo strany sťažovateľa, ktoré si vyžiadalo výzvu okresného súdu na opravu a doplnenie tohto podania, je práve takým správaním, ktoré je potrebné pripočítať na ťarchu sťažovateľa ako účastníka konania.

K hodnoteniu zložitosti prerokúvanej veci, ktorou je návrh na ochranu osobnosti, nebolo možné pristúpiť, pretože skutkové okolnosti potrebné pre toto preskúmanie nie sú ešte zrejmé vzhľadom na počiatočné štádium konania.

Na základe všetkých uvedených skutočností a berúc do úvahy celkovú doterajšiu dobu konania pred okresným súdom ústavný súd konštatuje, že doterajší postup okresného súdu nesignalizuje možnosť zbytočných priesťahov v konaní, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh zjavne neopodstatnený.

Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že toto jeho rozhodnutie nebráni sťažovateľovi opätovne sa obrátiť so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní na okresnom súde dochádzalo k zbytočným prieťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009